Rok akademicki:
2017/18
Jednostka prowadząca:
Instytut Historii Sztuki i Kultury WHiDK
Kierunek:
Historia sztuki
Poziom:
studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne
Nazwa przedmiotu:
Ćwiczenia z historii sztuki wczesnochrześcijańskiej, bizantyńskiej i ludów słowiańskich I
Język:
PL
Typ przedmiotu:
przedmiot obowiązkowy
Przedmiot obieralny:
nie
Rok studiów, semestr:
rok I, semestr zimowy
Wymiar:
ćwiczenia: 30 godz.
Punkty ECTS:
ćwiczenia: 2
Forma zaliczenia:
ćwiczenia: zaliczenie bez oceny
Prowadzący:
ćwiczenia: dr Piotr Grotowski;
Koordynator sylabusa:
dr Piotr Grotowski

Sylabus dostępny w ramach:

- Ćwiczenia z historii sztuki wczesnochrześcijańskiej, bizantyńskiej i ludów słowiańskich I [na kierunku:] Historia sztuki (Hsz), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, I rok, semestr zimowy
    - [prowadzący ćwiczenia:30h/z/2ECTS]: dr Piotr Grotowski;

Wymagania wstępne:
Bierna znajomość dwóch języków obcych umożliwiająca czytanie ze zrozumieniem tekstów z zakresu humanistyki
Cele:
Celem ćwiczeń jest poszerzenie wiedzy uczestników na temat sztuki wczesnochrześcijańskiej, bizantyńskiej i ludów słowiańskich. Zapoznanie ich z nurtami sztuki prowincjonalnej (Syria, Kapadocja)

oraz znaczeniem pracy historyka sztuki bizantyńskiej ze źródłami, a także z potrzebą korzystania z różnych, niekiedy przeciwstawnych opracowań tematu.

Treści kształcenia:

T.1 - Omówienie funkcjonowania sztuki środowisk prowincjonalnych w Bizancjum (X–XVI w.), takich jak Kapadocja, Cypr, półwysep Mani, Atos i ich wpływ na przemiany ikonograficzne oraz stylowe.
T.2 - Dzięki samodzielnemu przygotowywaniu referatów studenci poznają najważniejsze periodyki i opracowania z zakresu warsztatu historyka sztuki-bizantynisty, oswajają się z publiczną prezentacją i krytyką tekstu naukowego.

Efekty kształcenia:

WIEDZA

W_1 Student rozumie znaczenie źródeł z epoki dla właściwego odczytania funkcji i kontekstu dzieła sztuki.
W_2 Student nabywa dodatkowe umiejętności z zakresu historii sztuki bizantyńskiej (m. in. potrafi zanalizować na podstawie posiadanej wiedzy program malarski typowej świątyni prawosławnej i przegrody ołtarzowej, zna i rozumie genezę zjawiska malarstwa ikonowego i stosunek chrześcijaństwa do sztuki).

UMIEJĘTNOŚCI

U_1 Potrafi zreferować w zwięzłej formie poglądy autora przeczytanego opracowania (także w językach obcych) oraz odnieść się do nich na podstawie posiadanej wiedzy i ocenić ich wartość.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M. 1 Wykład i dyskusja ilustrowane slajdami.
M. 2 Prezentacja referatów przygotowanych przez studentów na podstawie załączonej literatury połączona z dyskusją.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

M.1 Wykład i dyskusja ilustrowane slajdami
M.2 Prezentacja referatów przygotowanych przez studentów na podstawie załączonej literatury połączona z dyskusją.

Lektury podstawowe:

Przybyszewski B., Początki starochrześcijańskiej sztuki obrazowej, „Folia Historiae Artium” 15 (1979), s. 5–24.
Focjusz, Patriarcha Konstantynopola, Homilia X (wstęp A. Różycka-Bryzek, tłum. Maria Dzielska), Znak 3(466), 1994, s. 57–61.
Grabar A., L’empereur dans l’art byzantin, Paris 1936 (reprint [Variorum Reprints] London 1971).
Grabar A., L’iconoclasme byzantin, Paris 1998.
Różycka-Bryzek A., Program ikonograficzny malowideł cerkwi w Posadzie Rybotyckiej, [w:] "Symbolae Historiae Artium. Studia z historii sztuki Lechowi Kalinowskiemu dedykowane", Warszawa 1986, s. 349–365.
Brock S., Iconoclasm and the Monophysites, [w:] Bryer A., Herrin J. (red.), „Iconoclasm. Papers given at the Ninth Spring Symposium of Byzantine Studies, University of Birmingham, March 1975”, Birmingham 1977, s. 53–57.
Deliyannis D. M., Agnellus of Ravenna and Iconoclasm: Theology and Politics in a Ninth-Century Historical Text, „Speculum” 71 (nr 3; Jul., 1996), s. 559–576.
Grabar A., Islam and Iconoclasm, [w:] Bryer A., Herrin J. (red.), „Iconoclasm. Papers given at the Ninth Spring Symposium of Byzantine Studies, University of Birmingham, March 1975”, Birmingham 1977, s. 45–52.

Grabar A., Sculptures byzantines du Moyen Âge II (XIe–XIVe s.), (Bibliothèque des Cahiers Archéologiques 12) Paris 1976.
Grotowski P., Kształtowanie się toposu ikony ranionej a judaizm i islam, „Portolana. Studia Mediterranea" 2 (2006), s. 127–145.
Jenkins R. J. H., Mango C. A., The Date and Significance of the Tenth Homily of Photius, "Dumbarton Oaks Papers" 9/10, (1956), s. 123-140.
McVey K. E., The Domed Church as Microcosm: Literary Roots of An Architectural Symbol, „Dumbarton Oaks Papers" 37 (1983), s. 91–121.
Bolognesi E., La X Omelia di Fozio. Quale ekphrasis della chiesa di S. Maria Hodegetria, "Studi medievali" Seria 3, 28 (1987) s. 381-398.
Mundell M., Monophysite Church Decoration, [w:] Bryer A., Herrin J. (red.), „Iconoclasm. Papers given at the Ninth Spring Symposium of Byzantine Studies, University of Birmingham, March 1975", Birmingham 1977, s. 59–74.
Pokorzyna E., Słownik terminologiczny wyposażenia świątyń obrządku wschodniego z przydatkiem ikon maryjnych, (Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, seria B, t. 103), Warszawa 2001.
Różycka-Bryzek A., Bizantyńskie malarstwo ikonowe, „Rocznik Muzeów Województwa Rzeszowskiego" 1 (1968), s. 177–208.
Różycka-Bryzek A., Bizantyńsko-ruskie malowidła ścienne w kaplicy Świętokrzyskiej na Wawelu, [w:] „Studia do dziejów Wawelu", t. 3 (1968), s. 175–293.
Skupińska-Løvset I., Miasta bez rzeźb. Konsekwencje zerwania z antyczną tradycją zdobienia miejsc publicznych, [w:] Iwaszkiewicz-Wronikowska B., Próchniak D. (red.), „Sympozja Kazimierskie poświęcone kulturze świata późnego antyku i wczesnego chrześcijaństwa", Lublin 2002, s. 179–192.
Swoboda K. M., The Problem of the Iconography of Late Antique and Early Mediaeval Palaces, "The Journal of the Society of Architectural Historians", 20 (1961), nr 2, s. 78 – 89.
Siemaszko A., Malowidła ścienne cerkwi Zwiastowania w Supraślu. Rekonstrukcja programu ikonograficznego, „Zeszyty naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego 1173. Prace z historii sztuki" 21 (1997), s. 15–55.
Wipszycka E., Kościół w świecie późnego antyku, Warszawa 1994.
Bernard L., The Paulicians and Iconoclasm, [w:] Bryer A., Herrin J. (red.), „Iconoclasm. Papers given at the Ninth Spring Symposium of Byzantine Studies, University of Birmingham, March 1975", Birmingham 1977, s. 75-83.
Ousterhout R., The Holy Space: Architecture and the Liturgy, [w:] Heaven on Earth: Art and the Church in Byzantium. red. L. Safran. University Park 2000, s. 81-120.
Maguire H., The Cycle of Images in the Church, [w:] Heaven on Earth: Art and the Church in Byzantium. red. L. Safran. University Park 2000, s. 121-151.
Epstein A. W., The Problem of Provincialism: Byzantine Monasteries in Cappadocia and Monks in South Italy, Journal of the Warburg and Courtauld Institutes, 42, (1979), s. 28-46.

Lektury uzupełniające:

UWAGA!: Literatura podana w wykazie stanowi podstawę dla przygotowywanych referatów (szczególnie w pierwszym semestrze zajęć). Z czasem uczestnicy ćwiczeń proszeni są o przygotowywanie samodzielnej bibliografii do tematów wystąpień. Prowadzący ukierunkowuje ich poszukiwania wskazując najwartościowsze pozycje, jako podstawę dla przygotowywanych referatów.

Uwagi:

Vide supra